

FACULTY OF ARTS
OF CHARLES UNIVERSITY
IN PRAGUE

Institute of World History

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Petr Prouza

Britská pěchota a proměny evropského válečnictví na přelomu 18. a 19. století

Práce si kladla za cíl analyzovat vývoj a příčiny proměn vojenského umění, kterými prošla britská pěchota zejména v letech 1775-1815. Měla se opírat o rozbor oficiálních dokumentů, které sloužily k výcviku britské pěchoty a spoluvytvářely její taktickou doktrínu. Měla se věnovat "dějinám vojenského myšlení, zejména taktiky", protože podle autora nejsou předpisy pro výcvik dostatečně vytěženy. Autor si vybral k analýze předpis pro britskou pěchotu, konkrétně pěchotní předpis z roku 1792. Primárně mělo jít o rozbor výcvikového předpisu, který se stal základem válečného umění britské pěchoty, který konstituoval, upřesnil a zavedl do praxe „gramatiku“, která nejenže byla nutně potřebná, ale hlavně musela být stejná pro všechny důstojníky a vojáky. Vycházel z teze, že britská pěchota po celé 18. století, a ani po prohrané války v Americe, nezměnila základní doktrínu o nadřazenosti palebné síly nad ostatními způsoby boje. A dále se snažil zodpovědět otázku, proč Britové nemodifikovali doktrínu podle francouzského – nového a osvědčeného modelu.

Metodologicky se autor hlásí k "vojenské historii". Samotné použité metody nepopisuje – nekomentuje – neuvádí. To sice dělá řada historiků i v tištěných knihách, ale autor nesplnil můj pokyn, aby tuto pasáž zařadil. Pouze popsal v první kapitole koncept "vojenské revoluce" a uvedl hlavní díla, která koncept uvedla a další, která se k němu stavěla kriticky. Postrádám také jeho vlastní názor na současný vývoj vojenských dějin, s jakou prací/pojetím se ztotožnil?

Rozbor pramenů a literatury je v rámci úvodu kvalitní. Autor využil anglosaské a české zdroje, nevydané prameny nevytěžil. Nutno uznat, že klíčové prameny jsou digitalizovány,

Institute of World History

takže přístupné i bez návštěvy archivu. (Digitalizovaný dokument nemůže být uváděn jako "nevydaný pramen".)

V první kapitole autor považoval za nutné "v krátkosti analyzovat stav válečnictví v 16. a 17. století". Během přípravy práce jsme nad účelností této pasáže diskutovali, zastával jsem názor, že řešit vývoj jednotlivých zbraní není nutné, a s cílem práce tolik nesouvisí. Autor s tím nesouhlasil. Daná pasáž není podle mého názoru "analýza", nýbrž popis, který vychází z několika málo anglosaských syntéz.

Také druhá kapitola se obsáhle věnuje francouzskému a pruskému vojenství, teprve na s. 34 přechází k britskému předpisu. Od strany 40 je zpracován detailní popis předpisu pro výcvik pěchoty z roku 1792. Čtvrtá kapitola detailně popisuje výzbroj britské armády. Na s. 79-90 je analyzováno, jak byl daný předpis aplikován v období 1793-1815. Obsahuje odpověď na otázku – proč byla francouzská armáda lepší, poté se autor věnuje taktice – především napoleonské armády. A teprve poté předkládá hodnocení Wellingtonova působení.

Po obsahové stránce jde o legitimní studii z vojenských dějin, daný předpis je detailně popsán a autor se úspěšně pokusil o komparaci francouzské, pruské a britské taktiky na přelomu 18. a 19. století.

Autor využil klíčové a kvalitní studie, také jeho biografické odkazy jsou četné a kvalitní a funkční.

Z formálního hlediska mám několik kritických připomínek:

- Terminologicky se občas autor dopouští nejednotnosti, není možné používat termíny "reglement" a "předpis" jako synonyma. Podobně u "puška" a "mušketa", pokud v práci detailně popisuje druhy pušek.
- Skloňovat příjmení autorů v poznámkách pod čarou a graficky to zaznamenávat v podobě "NAFZIGERa", nepovažuji za standardní.
- U "Holandsko" bych dal přednost korektnějšímu termínu – Nizozemí.
- Proč jsou jména králů správně překládány do češtiny a jména princů nikoliv? ("princ Frederick/Frederik")?

FACULTY OF ARTS
OF CHARLES UNIVERSITY
IN PRAGUE

Institute of World History

- Poznámka č. 116 "viz dále" mi nepřijde funkční.

Autor se vyvaroval faktografických chyb, opřel analýzu a popis o velmi kvalitní zdroje a předložil značně erudovanou analyticko-faktografickou studii. Místy se pokusil o vlastní interpretaci a komparaci. Uvedl řadu událostí s přesnou datací, je znát, že se snažil o co největší faktografickou korektnost.

Autor pracoval během diplomového semináře s mimořádnou pílí a zaujetím, což se projevilo na precizním osvojení si základních metod práce historika. Pasáže podepřené studiem vydaných dokumentů a odborné literatury se vyznačují vysokou kvalitou. Autor vynikajícím způsobem využil prameny, často z nich cituje a vyvozuje příslušné závěry. V tomto směru jeho text zásadně překročil standardní kompilační úroveň kvalifikačních prací.

Po formální stránce je studie standardně vybavena, plně vyhovuje požadavkům kladeným na tento typ práce. Jazyková stránka je na velmi dobré úrovni, úprava práce vysoce profesionální.

Navrhované hodnocení: velmi dobře

Práci plně doporučuji k obhajobě.

V Praze, 8. srpna 2015

doc. PhDr. František Stellner, Ph.D.